

A háromliliomú korona

2013 július 17. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

Sok évvel ezelőt az egyik múzeumban különös, nagyméretű, középkori, alakos kályhacsempét fényképeztem, amit aztán átadtam közlésre Zolnay Lászlónak. Most, hogy a Vasvári Múzeumot megnéztem, annak egyik tárlójában viszontláttam ezt a becses emléket. Azt is megtudtam, hogy Kádár Zoltán, aki részt vett az 1952-es ásatáson, erről külön tanulmányt is írt. Most ebből idézem az idevonatkozó részt. Előtte annyit hadd jegyezze meg, hogy amikor nem tudtam egy szimbólumot megfejteni, Kádár Zoltánhoz fordultam segítségért, mivel valóban nagyon sokat tud a középkori jelképekről. (Rezigáltam mondom, bár okát sejtem, hogy a meg nem írt könyvei nagyon hiányoznak nekem.)

„A képen látható három királyi személyt s kíséretének két tagját ábrázoló nagyméretű kompozíció (a széleivel együtt mintegy 40 centiméter széles!) világosvörösré égetett anyag, mintegy kilencszeresen (!) profilált szélel. Mindhárom nagyméretű alak az izokephalia szabálya szerint homlokmagasságig mérve egyenlő magas (22 centiméter), csak a korona teszi magasabbá a középső férfialakot s a többi jobbra álló nőt. [...] A középső királyi alak magas, nyitott, tetején kereszttel díszített koronát hord, jobb kezében kardot tart, balját mellére teszi, hosszú, földig érő szoknyaszerű ruha fedi testét, amely középpüth két éles plasztikus ráncot vet, oldalnézetben ábrázolt lábát hosszú, hegyes, papucszerű cipője rejt. Széles, csupasz arcát hosszú, hullámos fürtök keretezik. Jobbján háromliliomú koronás nőalak áll, hosszú, derékban elkeskenyedő szoknyája a földet veri, széles, bő ujjait oldalt gyöngysordísz szegélyezi, keblén V alakban nyitott ruháját három pánt fogja össze, a szoknya alul három széles ráncba fut lefelé. A csempe jobb oldalán, a királytól balra fedetlen fejű ifjú áll: széles nadrágban, széles ujjú kabátban, bal kezével a test közepén lógó kardjának markolatát fogja. Mögötte, a király és a királyfi közt félrekapott, széles karimájú kalapban kis sípos alak áll. A király és a király között, illetve fölött pedig, szintén a kettő közé szorosan beékelve, befönt hajú, bő ujjú ruhát viselő nőalak áll.

A viselet tagadhatatlanul késő gótikus jellegű, mégpedig erősen a francia-burgundi udvar ízlését tükrözi. Ha az ábrázoltak történeti személyek, akkor – magyarországi emlékről lévén szó, a király arctípusát is figyelembe véve – csak Mátyásról vagy II. Ulászlóról lehet szó. Mátyás és családjának ábrázolását azonban már a viselettel eltekintve Corvin János sajátos helyzete eleve kizárja. Minden valószínűség szerint II. Ulászló királynak és családjának – francia származású nejeinek, Anna de Foix-nak és fiának, a későbbi II. Lajosnak – ábrázolásával állunk szemben.

A csempén külön figyelmet érdemel a királyon látható korona: ez a korabeli német-római császári korona ábrázolásaira hasonlít leginkább. De bárhonnan is származik, ez és a többi, itt elkerült csempe és az öszszes töredék páratlanul érdekes bepillantást nyújt számunkra a középkori udvari életbe” – írja összegzésül Kádár Zoltán. Így hát ezek a figurális csempék annak a késő középkori francia viseletnek a kisugárzását érzítették meg a számunkra, amelynek első jelentkezései a Zsigmond kori művészeti anyagban láthatók.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló